

Prof. Dr. Jászay Tamás (1929 – 2014)

Október 20-án este kaptuk a szomorú hírt, hogy szeretett és tisztelt kollégánk, tanárunk, Dr. Jászay Tamás egy hosszú, tartalmas és sikeres életpályát maga mögött hagyva, életének 86. évében elhunyt. A Magyar Energetikai Társaság, amelynek alapító elnöke volt, szép emlékekkel búcsúzik tőle.

Jászay Tamás 1947-ben nyert felvételt a Budapesti Műszaki Egyetemre, amely szakmai pályafutásának mindvégig középpontjában állt. Olyan kiváló mesterektől tanult, akik alapvető módon határozták meg a modern Műegyetem arculatát: Pattantyús, Gillemot, Gruber, Muttnyánszky, Macskássy és Heller professzorok nagy hatást gyakoroltak rá. 1951-ben Heller professzor tanszékén kap egyetemi tanársegédi kinevezést, és rövid időn belül ő lett az egyetemen a legendás professzor első számú helyettese. Kollégájával és barátjával, Bakay Árpáddal vitték először az Energiagazdálkodás, majd a Műszaki hőtan tárgyak oktatását, sokszor helyettesítve is mentorukat. Munkájuk, az entrópia-szemléletű hőtanoktatás kidolgozása a mai napig meghatározza a BME gépészkari hallgatóinak termodinamikai képzését. 1956-ban egyetemi adjunktus lesz. 1964-ben egyetemi docensi kinevezést kap, 1970-től tagja a Magyar Tudományos Akadémia Energetikai Bizottságának. 1976-ban, amikor Heller professzor végleg kilép az egyetem falai közül, az ő feladata betölteni az űrt, amelyet nagy elődje maga után hagyott. Itt is megállja a helyét, nívódíjas jegyzetet ír, új tantárgyat indít Hűtőtornyok címmel, ott van a Műegyetem német, illetve angol nyelvű képzéseinek megszületésénél is. 1994-ben nevezik ki egyetemi tanárrá.

Egyetemi pályafutása mellett szakmai közéleti tevékenysége is kiemelkedő, mind a hazai, mind a nemzetközi szinten. 1957-ben részt vesz a belgrádi Energia Világkonferencián (WEC), majd ezt követően a soron következő kilenc konferencia mindegyikén. Az Energia Világkonferencia Magyar Nemzeti Bizottságának titkára. 1968 és 1994 között a WEC Végrehajtó Tanácsának ülésein is részt vesz, 1983-ban a WEC főtitkárának helyettese. 1991-ben nagyban hozzájárul ahhoz, hogy Budapesten rendezzék meg a WEC Végrehajtó Tanácsának éves ülését. Kapcsolatokat épít ki az Association of Energy Engineers amerikai szervezettel, a rendszerváltozás után részt vesz az Energia Charta létrehozásában.

1989-ben vendégoktató a Karlsruhei Műszaki Egyetemen, itt alakul ki az a szakmai kapcsolatrendszere a Fraunhofer Institut kutatóival, amely hozzásegíti, hogy az IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) harmadik jelentésében való közreműködésével részese legyen a szervezet számára 2007-ben odaítélt Nobel díjnak.

A rendszerváltás után átalakuló hazai szakmai közélet formálásában is részt vesz: 1992-ben a megalakuló Magyar Energetikai Társaság elnökévé választják. Ezt a posztot két év kihagyással 2006-ig tölti be. Tagja lesz a Magyar Mérnök

Akadémiának és a Magyar Mérnöki Kamarának is. Szakmai tudását, szélsőségektől mentes hozzáállását és úriemberi mivoltát a politikai kurzusok egyaránt elismerik.

Pályafutása során – az elméleti és oktató munka mellett – folyamatosan kapcsolatban áll az ipar képviselőivel és dolgozik gyakorlati energiagazdálkodási problémák megoldásán. 1991-től 2007-ig a VEIKI Igazgatótanácsának elnöke. Évtizedeken át, egészen haláláig az Energiagazdálkodási Intézet Felügyelő Bizottságának tagja. Oktatóként figyelte a tanítványait, személyesen hívta az energetika szakirányra a legtehetségesebbeket, egyenes utat biztosítva nekik az ország legjobb szakmai műhelyeibe.

1999-től kezdve professzor emeritusként szolgálta az energetikai oktatás ügyét. Mivel azon utolsó évfolyamok egyikének voltam a tagja, akik még a katedrán állva találkoztak Professzor Úrral, engedtessek meg egy személyes kitérő: az egyetemi életbe még éppen csak belekóstoló diákként meglepő volt az a szellemi frissesség és energia, amivel a jövő energetikai mérnökeinek szemléletét kívánta formálni. Szakmájukra büszke, széles látókörű, kreatív szakembereket akart látni, és a maga módján hozzá is járult ehhez. Közvetlen volt, szerette, ha a diákok kérdeznek, képes volt órák után sokáig beszélni a szakmáról, olyan lelkesedéssel, mintha visszafiatalodott volna közénk. Elvetette a magjait annak a szakmai öntudatnak, amely aztán az évek folyamán szárba szökken azokban, akik ha akkor, első évben még nem is, de később megértették, mit is jelent a XXI. században energetikával foglalkozni. Összesen 67 évet töltött a Műegyetemen, ebből 58 évet a katedrán.

Mit hagyott hátra az utókornak Professzor Úr? A legfontosabb talán az előbb említett energetikai szemlélet, amelyet az eredeti Heller-iskola képviselőjeként maga is alakított. A globális klímavédelem területén az energiahatékonyság lehetőségeinek feltárását, a nemzetközi szervezeteken keresztül a magyar energetikusok szakmai hírnevének öregbítését is ez a szemlélet alapozta meg.

Örökségül hagyta ránk a Magyar Energetikai Társaságot, melynek végig szívében viselte fejlődését. Szakmai alapokon nyugvó, szélsőségektől mentes, komoly, kreatív munkával kell hozzájárulni az ország energetikájának alakításához, szoros kapcsolatban az iparági szereplőkkel, és nem tévesztve szem elől a nemzetközi összefüggéseket sem, amelyekre mindig nagy figyelmet fordított. Ennek az örökségnek kell egyesületünknek megfelelni, hogy Professzor Úr is büszke lehessen azokra, akiknek a stafétát átvenniük rendeltetett.

Professzor Úr, nyugodjék békében!

Budapest, 2014. november 9.

Gebhardt Gábor, ügyvezető elnök